

פסקי תשובות אורח חיים סימן תכו אות ה

ה. סומא וכבד ראייה לענין קידוש לבנה

שם: וסומא חייב בקידוש הלבנה, כי ברכה זו נתקנה על חידוש העולם, וגם הוא נהנה על ידי שאחרים רואין ומליכין אותו על הדרך וכו'.

ובביה"ל (ד"ה ונהנין) מאריך עוד בזה ומביא עוד דיעות הסוברים כהמהריק"ש (בערך לחם סעי' א', כמובא בהגהות רעק"א סק"ב) שלשון 'הרואה' משמע שסומא אינו מברך, ומסיק הביה"ל "ויותר טוב שלא יברך בעצמו ויבקש לאחר שיוציאנו בברכה וכו' ושאר אמירות שאומרים בקידוש לבנה יכול לומר בעצמו".

ומשמע ברור מלשונו שאם אין לו ממי לבקש שיוציאנו, או שלא ניחא ליה, רשאי לברך בעצמו, וכסתימת לשונו במשנה ברורה.

אמנם מצינו לעוד אחרונים⁴³ שדנו בזה באריכות ובהרחבה, וחלקם⁴⁴ כתבו שעל פי הכלל 'ספק ברכות להקל', לא יברך בעצמו אלא ללא הזכרת שם ומלכות.

ומי שאינו סומא לחלוטין אלא כבד ראייה, שלא יוכל ליהנות מאור הלבנה כשיהיה במקום חשוך, מכל מקום רואה את אור הלבנה כשמביט בה, אפילו באופן מטושטש, שפיר יוכל לסמוך על רבים מגדולי הפוסקים⁴⁵ המתירים, וחלקם אף מחייבים הסומא לברך, ובצירוף שיטת הרמב"ם (בפ"י מהלכות ברכות ה"ז) שדי בראיית הלבנה כדי לברך, ואין צריך שיהיו יכולים ליהנות מאורה.

⁴³ . עיין ברכי יוסף הכא (סק"ד) בהרחבה גדולה, וכן במה שכתב בסי' רכ"ד סק"א ובמחזיק ברכה סי' רכ"ט סק"ו, שו"ת שבות יעקב ח"ג סי' ל"ב (מחייב רק אם נמצא עם עוד אנשים אבל בפ"ע אוסר לברך), שו"ת ספר יהושע סי' י"ד.

⁴⁴ . סידור יעב"ץ, בן איש חי (ש"ב ויקרא אות כ"ד), ליקוטי מהרי"ח, כה"ח סק"ב, וכן מכריע בשו"ת יחיה דעת ח"ד סי' י"ח.

⁴⁵ . וסומא הסומך עליהם לברך בכל ענין יש לו אילנות גדולים ליתלות בהם, וכשיטת המהרש"ל (בתשובה סי' ע"ז) המובא להלכה במג"א, הלה המה: א"ר סק"ז, חיי אדם (כלל קי"ח סעי' י"ד) שו"ת זרע אמת ח"ג סי' כ"ד, שו"ת רבי שלמה אייגר סי' י"ב, פרי"ח סק"א, דרך החיים (סי' צ"ג אות ז'), ברכת הבית (שער מ"ח סעי' י"ב), וכן הכריע בשו"ת דברי ישראל (ח"ב עמ' ע"ט) ושו"ת חמדת צבי ח"ג סי' י"ב.